

עבד מבוקש? מדוע נמלט שלוש כעמים?

שנועד להצמיח את נחמן פרקש הנוכחי, אשר אינו מסוגל להסתדר בחברת בני-אדם רגילים.

★ ★ ★

גב שבור

כערב פסח של אותה שנה הורידו ממנו את התחבושות. כל המשפחה ישבה ליד שולחן הסדר. נחמן פרץ בקריאת שימחה: "אני רואה, אני רואה אתכם!" אמו הבוכיה חיבקה ונישקה אותו. הנער הסתכל בשימחת הגילוי-חדש של העולם המואר. ראייתו לא היתה עדיין מלאה והוא ראה הכל במטושטש, אך אפשר היה שוב לחשוב על חיים נורמאליים, חיים שיתנו לילד להיות נער ואיש ככל האנשים. הדבר לא ניתן לו. מיד, כשהחל לראות, חזר נחמן לשכונה על מנת לכבוש לעצמו את העולם שהוא אהב: העצים והחפירות. באותה תקופה בנו גדר לבנים גבוהה, על מנת להפריד בין מסילת הברזל של בית החרושת לבין בתי הרחוב. בנייה גדולה כזו היתה למרכז מישחקי-ילדים. נחמן ניסה לספס על הקיר — הגבוה מכולם. הוא רצה להוכיח לעולם ולעצמו כי העיריון לא שינה אותו. הוא ספס על הקיר, נפל ממנו ושבר את גבו, רגל אחת ועצם הלחי, סבל מזעזוע מות. במשך שלושה חודשים היתה מחצית גופו נתונה ב"גבס". עצם-הלחי השמאלית נשארה שקועה עד היום.

אם היה נחמן משהו נוסף, כדי לשבור לחלוטין את הנער הצעיר, היתה זו השכיבה במעטה הגבס. כעבור שנים רבות כתבו הוריו נחמן מאמריקה, לשם היגרו לאחר המשפט על השוד בתנובה: "יכול להיות שהעניין הזה, של זעזוע-מוות, גרם לכל העניינים. כנראה שהוא שהביא לכך שנחמן נהיה למה שנהיה".

אבחנת ההורים אינה מדעית, וגם מדע הרפואה אינו מסוגל לקבוע בבטחון מלא כי אומנם הזעזוע הוא שגרם להפרעות הנפשיות, שהובילו את נחמן לדרך הלא-ישרה. אך אין ספק, שאותה היתקחות כימית-מוחלטת מן העולם, שארכה קרוב לשנה שלמה, השאירה צלקת עמוקה בנפשו הרגישה של הנער. צלקת זו שוב לא נתנה לו לחזור ולהיות אותו נחמן מלפני התאונות.

★ ★ ★

אהבת חיות

כשהוריו מנחמן פרקש את ה"גבס", הוא היה אדם שונה לחלוטין. בתחילה קשה היה להרגיש עדיין את מלאו השנינו. אך במרוצת הזמן ניתן לראות שהאהבתו לסבע החושש, לריצה הפראית ולמישחקי-הרחוב לובשת צורה חדשה לגמרי. נחמן הפסיק להתרוצץ עם חביריו, החל להתעניין בבעלי-חיים, גידל תקופה ארוכה בביתו חתולה, לה קרא מיצי. הוא נקשר אליה בכל ליבו. מאוחר יותר, כשמתה ה"חתולה", גידל כלב.

בתקופה זו עדיין לא ניתק עד הסוף את קשריו עם בני-אדם. בבית-הספר לבנים מורחל לא היה אומנם מן התלמידים המצטיינים, אך גם לא היה תלמיד גרוע במיוחד. חבריו ללימודים יודעים לספר עליו כעל נער שובב, שידע להשתולל שעות רבות, ולעשות את המחת למורים או לחברים. לעומת זאת, היתה תוקפת אותו, לעיתים, מרה שחורה, אותה לא ניתן היה לנער ממנו. אז יושב היה ימים שלמים בבית-הספר, כשאינו שם לב לנאמר או לנעשה, עד שפיתאים — כפי שניכנס למרה שחורה — יצא ממנה וחזר להיות שובב ככל בני-גילו. הוא ניסה למצוא את מקומו בין הנערים, חיפש לו את החברה שתוצה בו ותהיה מקובלת עליו. הוא לא מצא זאת בבית הספר. תימהונותו הרחיקה את הנערים ממנו. הוא לא היה בלתי-נסבל, אבל לא היה חביב בניניהם. עיסוקיו המשוניים בחיות ובציפורים היו בלתי רגילים בבית-הספר ה"דתי", ונחמן התרחק מאוד מחבריו.

★ ★ ★

החבורה מרחוב לבנרה

בגיל 14 נכנס פרקש לתנועת נוער בני עקיבא. אך עזב אותה לאחר זמן קצר בלבד. בפיקס-החבר שלו בתנועה רשם את עצמו כזאבי נחמן, בעמוד המיסים מצויין שהספיק לשלם את דמי-ההרשמה בלבד. הנער הדתי המאמין, שהיה היחיד מכל האחים שהמשיך לשיר וזמירות-שבת ליד שולחן היריו, זמן רב לאחר שאשתו האחרים כבר התייחסו למינהג זה כחוסר-עניין, לא מצא את מקומו בתנועה הדתית.

השמה את הדגש על החינוך החברתי הה"דוק והקשר הרב בין חבריה. נחמן היה שבור לאחר עזיבת התנועה, הוא היה משיכנע שלא יוכל למצוא לעולם את מקומו בחברה של אנשים הגונים ונורמאליים. הוא חיפש, ומצא, חברה אחרת. ליד ביתו, ברחוב לבנרה, היה מקום הי"ריכוז של נערים מסוימים שהפכו, מאוחר יותר, לשמיר ב"עולם הפשע הישראלי. הבולט ביניהם היה ישראל חרבון, היושב כיום בתל-מונד, שפוט למאסר עולם. הם היו מתאספים ברחוב לבנרה, השכן לרחוב מירון, ומספרים איש לרעהו ולחברו-תיהם על עלילות גבורותיהם ומעשיהם, על הסחירות והגניבות הקטנות, על הקטטות והסידורים למיניהם. נחמן, שהיה צעיר מהם, היה מקשיב שעות ומעריך את הגיבורים הקטנים מחבורת רחוב לבנרה. הוא ראה בהם את התגשמות כל שאיפותיו להתגבר באחד הימים, חלק בלתי-נפרד מן החבורה. בינתיים היה צעיר מדי והם לא קיבלו אותו עדיין אל תוכם. על כן חיפש נחמן חברים אחרים. הוא חזר אל החיות שלו. באותו זמן גילה את ראשית אהבתו לשני דברים, היקרים לו גם כיום: החיים החק"לאיים בכפר; וקסמו של הים.

הוא הפציר בהוריו שילכו איתו למושב. אביו, שאהב אותו מאוד, היה נכון נהי"נות לו ולצאת למושב; אך צורת החיים הקשה הרתיעה את אמו של נחמן והתוכ"נית, שעמדה כבר על סף הביצוע, בוטלה. לנחמן נותר הים. מדי יום, ככעט, היה הולך לים, יושב שם שעות ומסתכל אל המים הגועשים, אל הגלים המכים בקצה. חבריו של נחמן, איתם בילה את השעות הפנויות מהשיעורים ומהים, הדאינו את ה"אב. הוא הזהיר את בנו, התחנן בפניו ואיים עליו — אך כל אלה לא עזרו. נחמן לא עזב את חבריו הנוודים-לשימצה, בילה איתם את מרבית שעותיו הפנויות.

★ ★ ★

המעבר הראשון

כאשר סיים הנער את בית-הספר העממי, רצה אביו להרחיקו מהבית, רשם אותו בפנימיה הדתית. כפר אברהם שליד פתח-תיקוה. אך שם כבר הרגישו שנחמן אינו יכול להיות בחברת אנשים רגילים, חסרי-תסביכים. עד מהרה התחילו ללעוג לו ונחמן, למרות שמח בתחילה שתהיה לו אפשרות לעסוק — ולו בצורה חלקית — בחקלאות, מאס עד מהרה במקום, רצה לעזוב מהר ככל האפשר.

כשחזר נחמן מכפר-אברהם, לאחר שהיה שם פחות משנה, כבר לא היה נתון, למצ"שה, למרות הוריו. הוא התרוצץ בלי הפ"רעה עם חבריו מרחוב לבנרה, עד שלחצם של הוריו הכריחו לחפש מקום עבודה. נחמן ניסה ללמוד מסגרות. כאן התגלה לראשונה קר-אופי חדש, שקבע למעשה את גורלו, סופית: הצעיר לא היה מסוגל לש"מור על קביעותו בשום מקום עבודה. כל האנשים שעבדו איתו ידעו לספר על חריצותו בעבודה, ועל יכולתו וכישרונו, אך גם על רגישותו הרבה, שנבעה בלי שום ספק מרגשי-נחיתות. בכל מקום בו עבד, היתה ההתנגשות הקלה ביותר עם אחד מה

פרקש הפצוע מובל לכלא אחרי שנחמס

הוא נעצר על שוטטות ופריצות קטנות של נערים מתבגרים, הובא למשפט ונשלח למוסד הנערים העבריינים בתל-מונד.

★ ★ ★

אדום באיגרוף

לנחמן נותרה עוד תקוה אחת — הצבא. הוא היה צריך להתגייס זמן לא רב לאחר ששוחרר מתל-מונד. הוריו קיוו שזה יהיה המקום שירחיקו מהחבורה הרעה ויחזירו למושב. בתחילה לא רצה נחמן להתגייס, אך בלישכת-הגיוס הבטיח לו הקצין המגייס שהוא ילך לחיל-הים, אם יהיה בסדר בטירונות.

חלומו הישן-של נחמן, הים, שיכנע אותו להיות בסדר. אך דווקא הצבא הצליח לה"רוס אותו יותר מכל מקום אחר. לאחר הטירונות סירבו הקצינים הממיינים להע"בירו לחיל-הים, ונחמן החליט שאין לו יותר מה לעשות בצבא. התנהגותו הביאה אותו לבדיקה רפואית, בה התנהג כבלתי-שפוי בדעתו. הוא היה מכה את השוטרים הצבאיים שהיה פוגש. ובהזדמנות אחת נעל את כל חברי הוועדה שבדקה אותו בחדר, לקח את המפתח והסתלק. פרקש שוחרר מהצבא בגלל הפרעות נפשיות.

את מה שלא השיג בדרך אחת החליט להשיג בדרך אחרת. הוא חזר אל הים. היתה זו התקופה המאושרת היחידה בחיי נחמן פרקש המבוגר. הוא היה יוצא יום-יום לים, תחילה כשכיר אצל בעל-בית ואחר כחבר בקבוצת דייגים, כשהוא גימצא כל היום על הים וחזר מדי ערב עם שכרו ועם דגים, אותם היה מסגן על האש. לארוחת ערב.

באותו זמן החל מתעסק באיגרוף, הפך בזכות ספורט זה לאחד האנשים המפור"סמים בארץ. הוא נתגלה כמיתאגרף מוכשר מאוד, עורר תקחת רבות בלב מאמניו וידידיו בהפועל, ובבית.

נחמן המתאגרף יצא מדיכאנו ומנחיתות, החל מאמין שקיימת אפשרות להיות אדם ככל האנשים. הוא היה אלוף הארץ במישקל בינוני — התפרסם, שימש נושא לכתבות בעיתונים, בעל מדליות וגביעים. הוא אף (המשך בעמוד 21)

עובדים מבריחה אותו, בלי שום חרטה, והוא לא היה חוזר לעבוד באותו מקום. כעבור זמן קצר הסתלק נחמן על דעת עצמו מהבית אל כפר הנוער בעין-זיתים, שהיה, למעשה, כפר של נוער עברייני ש"התחנך במקום. זה היה אחד המקומות היחידים בו הרגיש הנער בטוב. קרובי-מש"פחתו באו אליו, ניסו להתחזירו מאותו מקום הביתה. נחמן סירב.

אך רוצו מזלו רדף אותו גם לשם. כעבור פחות משנה התפרק הכפר וכל הנערים נשלחו הביתה. שוב חזר נחמן לחבורתו ה"ישנה, בלע בצמא עלילות גבורה חדשות. אז כבר היה בן 15. בית-הוריו היה מלא קרובים שעלו באותו זמן מחוץ-לארץ, ול"נער הרגיש לא היה כל עניין להישאר בבית, חזר לרחוב. אז נעצר לראשונה.

סוף הבריחה

הגדולה של פרקש מדי המשטרה. פרקש נראה בתמונה כשהוא מובל בין שני שוטרים, לשם הוצאת פקודת-המעצר נגדו. הוא נראה עייף ומדוכא. חזון אותו גידל אחרי-כך בבית-הסוחר, עדיין לא צימח.